

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 14 mei 2021
Portefeuille(s): Ruimtelijke ontwikkeling en Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s): Marieke van Doorninck
Behandeld door: Enno Ebels, Ruimte & Duurzaamheid, 06 38160477, e.ebels@amsterdam.nl
Onderwerp: Voortgangsbrieven verdere ontwikkeling volkstuinparken

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze voortgangsbrieven breng ik u graag, in afstemming met de Bond van Volkstuinders en een vertegenwoordiging vanuit de zelfstandige tuinparkverenigingen, op de hoogte van de verdere ontwikkeling van de Amsterdamse volkstuinparken. Het gaat hier over de afspraken die we samen hebben kunnen maken. De kern van het resultaat is dat de toekomst van de volkstuinparken voor de komende decennia verzekerd is en dat de parken actief meewerken aan verbetering, onder meer door een betere publieke toegankelijkheid, met meer te doen voor meer Amsterdammers. De brieven starten met een korte gemeentelijke terugblik op de gebeurtenissen van eind vorig jaar en daarna volgt een gezamenlijke weergave van het proces sindsdien.

Gemeente: proces tot nu toe

De opdracht vanuit de gemeenteraad om de volkstuinparken meer open te stellen voor andere Amsterdammers stamt al uit 2005 (Nota Volkstuinen in Amsterdam). In 2011 is deze bekrachtigd in de Structuurvisie Amsterdam 2040. De stad groeit en daarom wordt het belang van beter en breder gebruik van bestaand groen alleen maar urgenter. De druk op het groen in onze stad is zo groot dat ook volkstuinparken, immers bijna allemaal op gemeentegrond gelegen, hun steentje moeten bijdragen. Vrijwel alle tuinparken hebben de afgelopen jaren op een of andere manier stappen gezet in het vergroten van de toegankelijkheid. Hier is echter vaak weinig bekendheid aan gegeven. Ook kan de toegankelijkheid en vernieuwing naar een hoger niveau getild worden, planmatiger aangepakt worden, meer in afstemming met de gemeente en uitnodigender naar de buurt gebeuren.

Vorig jaar stelde de gemeente een ambitieuze Uitvoeringsstrategie Volkstuinenbeleid voor. Hierover was het toenmalige bestuur van de Bond van Volkstuinders op belangrijke onderdelen geïnformeerd; de ambitie van de Bond was neergelegd in het beleid 'Spijkers met Koppen' uit 2019. Over de Uitvoeringsstrategie werd een uitgebreid inspraaktraject gehouden. Om meerdere redenen vielen de Uitvoeringsstrategie en de Nota van Beantwoording niet goed bij de besturen van de verenigingen en de tuinders. De zelfstandige tuinverenigingen waren niet betrokken in het voorafgaande proces en startten een petitie tegen de voorgestelde nieuwe huurprijs. Deze werd ook door de afdelingsbesturen van de Bond omarmd en verspreid, en door ruim 29.000 mensen ondertekend. Bij een inspraakavond van de raadscommissie RO spraken zo'n 130 tuinders in. Hun zorgen betroffen niet alleen de als te hoog ervaren nieuwe huurprijs, maar ook de gevolgen van de

plannen voor onder meer de rust, veiligheid, kwaliteit van beheer en biodiversiteit op de volkstuinparken. Ik heb toen de Uitvoeringsstrategie 'on hold' gezet en toegezegd opnieuw met de volkstuinparken in overleg te gaan. De Bond en zelfstandige verenigingen hebben in die periode ook een eigen plan uitgewerkt, genaamd 'Een beter alternatief voor het Amsterdamse volkstuinenbeleid'.

Gezamenlijk proces

Sinds begin februari, nadat het nieuwe bestuur van de Bond van Volkstuinders is aangetreden, is intensief gesproken tussen gemeente, de Bond en een vertegenwoordiging van de besturen van de zelfstandige volkstuinparken in Amsterdam. Onder leiding van een onafhankelijke procesbegeleider is gezocht naar een manier van samenwerken die recht doet zowel aan de ambities van de gemeente en de urgentie voor de Amsterdammer, als aan de wensen en belangen van de tuinders. Die samenwerking kan dan worden vastgelegd in afspraken.

Gezamenlijke uitgangspunten

Het merendeel van de uitgangspunten in 'Een Beter Alternatief', opgesteld door de Bond en de besturen van de zelfstandige verenigingen, komt overeen met die van de gemeente. Sommige voorstellen zijn zelfs beter en daarom opgenomen in de gezamenlijke uitgangspunten. Over een aantal onderdelen is langer gesproken om tot overeenkomst te komen, zoals de nieuwe huurprijzen en de onderhoudsbijdragen. Ook daar is uiteindelijk overeenstemming over bereikt.

Het behoud van de volkstuinparken voor de stad is de gezamenlijke basis. De gemeentelijke ambitie 'meer te doen voor meer Amsterdammers' wordt gedeeld door de volkstuinparken. Volkstuinders zijn zeer terecht trots op hun tuin en hun tuinpark en laten dat graag aan anderen zien. Gemeente en tuinders zijn het ook eens dat de invulling van die ambitie maatwerk behoeft, omdat elk tuinpark uniek is en dat zeker ook moet blijven. Dat het huren van een eigen (grote) volkstuin in een stad als Amsterdam een bijzonder voorrecht is, erkennen ook de tuinders. Zij gaven in hun petitie al aan 'best wat meer te willen betalen', mits de nieuwe huurprijs 'redelijk en billijk' is en 'geleidelijk ingevoerd wordt'. Ook behoud en versterking van biodiversiteit zijn voor zowel de tuinders als de gemeente een belangrijk punt.

Belangrijkste afspraken

In de bijlage onder deze brief leest u alle gezamenlijke uitgangspunten waarover gemeente en volkstuinparken het eens zijn geworden. Eerst benoemen wij de voor tuinders en gemeente belangrijkste afspraken ten opzichte van het eerdere voorstel (onder voorbehoud van uw goedkeuring):

- De systematiek van huurprijsberekening uit het eerdere voorstel is, zoals uw raad als opdracht heeft meegegeven, losgelaten. Het idee daarvan was om vanaf 2022 een afgeleide huurprijs te berekenen aan de volkstuinen, zoals wordt gedaan bij vergelijkbare gemeentegrounden elders in de stad. Omdat dit een flinke verhoging zou betekenen is deze systematiek losgelaten.
- De gemeente heeft in overleg met de Bond en de besturen van de zelfstandige verenigingen haar aanvankelijk voorstel voor de huurprijsverhoging (was € 2,25 per vierkante meter per jaar) sterk naar beneden bijgesteld. Ook is differentiatie aangebracht

tussen de drie soorten tuinparken met als resultaat: €0,95 per vierkante meter per jaar voor de privétuinen op de verblijfstuinparken en €0,80 per vierkante meter per jaar voor de privétuinen op de dagtuinparken. Voor nutstuinen komt een sterk beperkte verhoging naar €0,30 per vierkante meter per jaar. Voor de publiek toegankelijke delen (velden, paden) van de dagtuinparken en verblijfstuinparken geldt de huidige gemiddelde huurprijs van €0,47 euro per vierkante meter per jaar. Voor de huurprijzen geldt als prijspeil 1-1-2022 en wordt jaarlijks geïndexeerd met de CPI-index.

- De verhogingen van de huurprijzen worden over een periode van 5 jaar ingevoerd (niet over een periode van 2 jaar zoals eerder voorgesteld) en gaan in per 1 januari 2022.
- De contracttermijn van de huurovereenkomst (die nu vaak slechts enkele maanden is) gaat naar 10 jaar zodat tuinparken voor lange tijd rust en zekerheid krijgen. Daarna wordt het contract steeds met 10 jaar verlengd, tenzij er dwingende redenen zijn om naar een andere contracttermijn over te gaan.
- De meerinkomsten worden in samenspraak benut voor de volkstuinparken en worden door de volkstuinverenigingen en de gemeente beheerd. Die inkomsten komen in een budget voor beheer en onderhoud van de volkstuinparken, waarbij de volkstuinverenigingen een belangrijke rol met zeggenschap krijgen in het beheer van die middelen. Dit is een vernieuwende manier van werken, waarmee de gemeente uitvoering geeft aan de wens om Amsterdammers meer zeggenschap te geven over zaken die hen direct raken en waarvoor de gemeente ruimte creëert binnen de regels rondom besteding van middelen. De gelden worden verdeeld op basis van de door de tuinparken zelf opgestelde beheerjaarplannen en meerjarenplannen voor beheer en onderhoud binnen het kader van de afgesproken gezamenlijke uitgangspunten. Hierover wordt op transparante wijze verantwoording afgelegd. De wijze van verdeling wordt op zo kort mogelijke termijn verder uitgewerkt.
- De gemeente en verenigingen gaan ervan uit dat door de huidige lagere huurprijzen, de 5 jaar overgangstermijn en de gelijkblijvende huur op de publiek toegankelijke delen, de huurverhoging redelijk en in algemene zin zeer betaalbaar zal zijn. Daar waar dat niet het geval is, zal tussen de gemeente en de besturen van de verenigingen een overleg plaatsvinden om te bezien wat een mogelijke oplossing kan zijn. Het idee van een solidariteitsbijdrage (waarbij tuinders met een bredere beurs meebetalen aan de huurprijs van de tuinders met een smallere beurs) is van de baan. De volkstuinverenigingen gaven aan dat dit niet alleen praktisch lastig uitvoerbaar is, maar ook het gevoel van gelijkheid op de tuinparken te veel aantast. Onderzocht wordt of de Stadspas kan worden ingezet, of een vergelijkbaar instrument.
- Het plan om maximaal 20% van het terrein van de volkstuinparken openbaar te maken (net zo openbaar als een stadspark) gaat niet door. De volkstuinverenigingen willen graag alle grond in verhuur en eigen beheer houden, zodat het groen van hoge ecologische kwaliteit blijft. De volkstuinparken blijven daardoor een eenheid. Er komt op elk park een uitnodigend entreegebied en op de parken zijn wandelaars overal in het algemeen groen welkom, en elk tuinpark streeft naar minimaal één aantrekkelijke groene zone waar iedereen welkom is.
- De eerder voorgestelde doorgaande recreatieve fietspaden gaan niet door. Uitgangspunt nu is dat fietsers welkom op de wandelpaden van volkstuinparken zijn, als gast. Uitzondering op deze afspraak betreft de tuinparken in het Westerpark waarvoor de

afpraak geldt dat de mogelijkheid en de noodzaak van een doorgaand fietspad over 8-9 jaar verder worden onderzocht in relatie tot de ontwikkeling en bereikbaarheid van Haven-Stad. Ook voor het gebied in de Nieuwe Kern van de gemeente Ouder-Amstel en de volkstuinparken daar betreft een uitzondering op bovengenoemde afspraak: hier geldt een status-aparte met een aparte gesprekstafel en specifieke afspraken.

- Tuinparken die geen eigen riolering hebben en nu nog vuilwater lozen op het oppervlaktewater moeten maatregelen nemen om te voldoen aan de wettelijke eisen op dit gebied. Gemeente en tuinparken willen graag voorkomen dat er dure investeringen worden gedaan. Daarom is het belangrijk te onderzoeken welke oplossingen nodig en mogelijk zijn en wat de verantwoordelijkheden van betrokken partijen zijn, met oog voor maatwerk en de financieringsmogelijkheden.

Onderstaande gezamenlijke uitgangspunten worden op dit moment door de Bond en de zelfstandige verenigingen aan hun afdelingen/tuinders gestuurd, voor een ledenraadpleging. De raadpleging duurt twee weken (met een mogelijke uitloop naar drie weken).

Ook binnen de gemeente zal intern verder gesproken worden over de gezamenlijke uitgangspunten. Deze ademen immers een samenwerking uit die nieuw en spannend is voor de gemeente, maar tegelijkertijd goed passend bij de uitgangspunten van samen de stad maken.

Na de leden raadpleging en interne afstemming gaan gemeente en besturen opnieuw rond de tafel om de reacties te bespreken en indien nodig de tekst aan te passen. De komende weken gebruikt de gemeente ook om het interne proces richting besluitvorming in het college en de raad verder in te richten. In een volgende raadsbrief informeer ik u zowel over de resultaten van de ledenraadpleging en het gemeentelijk besluitvormingsproces.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid

Gezamenlijke uitgangspunten verdere ontwikkeling volkstuinparken in de gemeente Amsterdam – overeenstemming 6 mei 2021

Voor de verdere ontwikkeling van de volkstuinparken hebben de bond, zelfstandige verenigingen en de gemeente relevante onderwerpen besproken en afspraken gemaakt. Hieronder de weergave van deze gezamenlijke uitgangspunten en afspraken.

Algemene uitgangspunten

Volkstuinparken blijven behouden voor Amsterdam. De volkstuinparken hebben een uniek karakter, zijn belangrijke onderdelen van de hoofdgroenstructuur en een toevoeging aan het publiek toegankelijke groen naast bijvoorbeeld de stadsparken.

Volkstuinparken en Volkstuinverenigingen (hierna wordt alleen de term volkstuinparken gebruikt maar beide bedoeld) en gemeente werken samen aan het vergroten van de toegankelijkheid van de volkstuinparken, meer variatie in tuinen en betere en ruimere gebruiksmogelijkheden voor de buurt en aanverwante organisaties. Op deze manier kunnen meer Amsterdammers genieten van het groen in de stad.

Een volkstuinpark blijft een ongedeelde eenheid, zonder kunstmatige afscheidingen tussen privé en publiek toegankelijk gebied, hetgeen de beleving van het tuinpark door iedereen, zowel tuinders als bezoekers ten goede komt. De volkstuinverenigingen blijven verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de publiek toegankelijke delen.

Gemeente Amsterdam en de volkstuinverenigingen werken **samen** aan deze transitie, die energie, creativiteit, tijd en middelen vraagt. Samen ontwikkelen is het uitgangspunt.

Verdere ontwikkeling van stadstuinieren, ook buiten de huidige volkstuinparken, is tevens een gezamenlijk doel en past goed in de gemeentelijke ambities om groenbeleving en - gebruik op alle schaalniveaus mogelijk en bereikbaar te maken (zie de Groenvisie Amsterdam 2020-2025). De gemeente is op zoek naar concrete locaties (variërend van postzegelformaat tot grotere gebieden) om nieuwe vormen van stadstuinieren te ontwikkelen en werkt hierbij ook graag samen met de volkstuinverenigingen gezien de kennis, expertise en ideeën hierover van de tuinparken.

Publieke toegankelijkheid

De gemeenschappelijke delen van de volkstuinparken worden nog meer publiek toegankelijk gemaakt, waarbij elk tuinpark streeft naar uitnodigende entreegebieden en tenminste één aantrekkelijke groene zone in elk volkstuinpark. Hierbij geldt: iedereen is welkom, maar niet elk gedrag is welkom.

Toegangstijden worden zo ruim mogelijk.

De toegangstijden van de volkstuinparken worden zo ruim mogelijk. De tuinparken zijn nu al van zonsop- tot zonsondergang open in het tuinseizoen. De duur van het tuinseizoen (zomer) varieert tussen de 7 en 9 maanden. In de resterende maanden (winter) zien we dat steeds meer tuinparken overdag zijn geopend, met name in het weekend. Voor bezoekers is het essentieel dat zij van de openingstijden op aan kunnen en niet onverwacht voor een dicht hek staan (of erger: ingesloten

raken). Die tijden komen ook op de websites van de volkstuinparken en van de gemeente te staan. Afsluitsystemen die wel van buiten naar binnen in het slot vallen, maar van binnenuit altijd opengemaakt kunnen worden hebben daarom de voorkeur. Volkstuinparken kunnen experimenteren met wat voor hen werkt. Het gaat zowel om (meer) uren per dag en (meer) maanden per jaar.

Parken worden meer als wandel- en natuurgebieden ingericht.

Uitgangspunt is dat wandelen, naast tuinieren nog meer het centrale thema van de volkstuinparken wordt. Bezoekers kunnen genieten van de natuur, van rust en van de grote verscheidenheid aan tuinen. Daarmee blijven de parken oases in de stad. Rust en veiligheid staan dan centraal. Om het wandelen te stimuleren en faciliteren gaan gemeente en volkstuinparken aan de slag met ruimere en meer toegangen op de volkstuinparken, aangeven van wandelroutes, duidelijke bewegwijzering naar de parken toe, banken en picknicktafels aanbrengen. Het uitgangspunt hier is dat aangesloten wordt bij wat al gebeurt op de volkstuinparken.

Fietsers zijn te gast op de wandelpaden (als die zich daartoe lenen).

Fietsers zijn welkom op de wandelpaden van volkstuinparken, als gast. Ten aanzien van de tuinparken in het Westerpark geldt de afspraak dat de mogelijkheid en de noodzaak van een doorgaand fietspad over 8-9 jaar verder wordt onderzocht in relatie tot de ontwikkeling en bereikbaarheid van Haven-Stad. Ten aanzien van het gebied in de Nieuwe Kern van de gemeente Ouder-Amstel geldt een apart proces en gesprekstafel.

Waar tuinparken nu al een onderverdeling kennen met een openbaar fietspad tussen twee gedeelten van het tuinpad blijft deze situatie ongewijzigd. Voorbeelden zijn tuinpark Osdorp en Wijkergouw.

Gedragsregels opgesteld door volkstuinparken

Volkstuinparken stellen gedragsregels op voor huurder en bezoekers op de volkstuinparken. De gemeente kijkt waar deze eventueel in strijd zijn met de ambitie ten aanzien van publieke toegankelijkheid waarna een gesprek gericht op overeenstemming tussen de vereniging en de gemeente volgt.

Publieke toegankelijkheid op de nutstuinen op afspraak

Voor nutstuinparken zijn de mogelijkheden tot publieke toegankelijkheid beperkter gegeven het gebrek aan toezicht, de vaak afgelegen ligging en de vaak specifieke inrichting van die complexen. Ook hier geldt: nutstuinen geven zelf aan waar ze mee zouden willen starten. Denk daarbij aan opening op enkele vaste tijden in de week, maand of jaar en een wandeling op afspraak. Nutstuinparken zetten zich daarnaast in om meer activiteiten te organiseren samen met maatschappelijke partners en uit de buurt. Daarbij wordt nadrukkelijk de aansluiting op andere 'groene' buurtactiviteiten gezocht.

Gezamenlijke communicatie

Om voor wandelaars de informatie t.a.v. openingstijden overzichtelijk te maken, kan een gezamenlijke website ondersteuning bieden. Met name de nutstuinparken geven aan hier

behoefte aan te hebben (deze hebben vaak geen website). Samen met de gemeente wordt gekeken naar de communicatie over openingstijden en activiteiten op de volkstuinparken.

Beter en meer divers gebruik van de volkstuinparken

Tuinen krijgen meer gebruiksmogelijkheden.

Volkstuinparken vormen in feite een buurt- en wijkvoorziening en hebben daarnaast vaak ook een stedelijke uitstraling en betekenis. Samen vormen de volkstuinparken een belangrijk onderdeel van de stedelijke Hoofdgroenstructuur - het geheel is meer dan de optelsom van de afzonderlijke tuinparken. Volkstuinparken vormen daarbij op een aantal plekken in Amsterdam een samenhangend en aaneengesloten natuurgebied. Niet alleen wonen veel tuinders in de aangrenzende wijken, maar de parken bieden ook faciliteiten aan andere buurtbewoners en een bredere groep belangstellenden. Voor hen, en voor alle andere tuinparkbezoekers wordt meer ruimte gemaakt voor nieuwe initiatieven, die de natuurwaarden en de inrichting als tuin- en wandelomgeving versterken.

Voorbeelden van mogelijkheden zijn:

- Het in algemeen gebruik geven (onder nader uit te werken voorwaarden) van delen van algemeen groen aan geïnteresseerde groepen – vooral voor de tuinparken met grote oppervlak algemeen groen.
- Meer betrekken van andere tuinliefhebbers.
- Toevoegen kleinschalige functies (zoals plukweide, moestuintjes etc).
- Samenwerking voor gemeenschappelijke activiteiten en samenwerkingsvormen die op het externe buurtwerk zijn gericht: buiten spelen voor kinderen, bescheiden horeca, aanbieden van logeerhuisjes etc.

Het streven is, naast wandelen en tuinieren, per tuinpark minimaal één andere activiteit toe te voegen.

Veiligheid wordt nauw gemonitord

Meer publieke toegankelijkheid van volkstuinparken kan consequenties hebben voor de veiligheid. Deze eventuele consequenties moeten goed in beeld gebracht worden. Hierbij kan geleerd worden van bijvoorbeeld de pilot Tuinen van Westerpark. Eventuele consequenties voor veiligheid en de te nemen maatregelen worden gemonitord bij de concrete plannen van aanpak per park en vormen een apart onderdeel van de jaarlijkse evaluatie. De inzet van gemeente en volkstuinparken is om met politie en handhaving op stedelijk niveau afspraken te maken over hun rol en inzet. Hiertoe kunnen bestaande afspraken tussen bepaalde volkstuinparken en wijkagenten als voorbeeld dienen. Wanneer bij de monitoring blijkt dat meer inbraak en/of vandalisme heeft plaatsgevonden, wordt gezocht naar adequate oplossingen en, indien noodzakelijk, kan de toegankelijkheid tot een aanvaardbaar niveau teruggedraaid worden tot een betere oplossing is gevonden.

Breder aanbod, meer gebruikers

Het gezamenlijk doel is hier: tuinieren voor meer mensen toegankelijk maken. Dat doen we door vergroting van het aanbod door bijvoorbeeld het splitsen en delen van tuinen en een gevarieerd

aanbod in tuinieren te bieden zoals moestuinbakken, collectieve tuinen en plukweides te stimuleren. Buurtbewoners en andere geïnteresseerden kunnen actief deelnemen aan het onderhoud van het gemeenschappelijk groen bijvoorbeeld door mensen die op de wachtlijst staan actief te betrekken, of door 'vrienden van' constructies.

Om de tuinen aantrekkelijker te maken werken we aan een bijzondere inrichting, doorkijkjes tussen afscheidingen, lagere heggen en toegankelijke informatie over uiteenlopende vormen van natuurbeheer en over speciaal ingerichte tuinen die er op de tuinparken te bewonderen zijn.

Vrijkomende tuinen en huisjes op organische wijze splitsen en delen

Afbraak van huisjes is alleen dan aan de orde indien de voordelen duidelijk opwegen tegen de nadelen, bijvoorbeeld om ruimere entrees aan te leggen of publiek toegankelijke groene zones te verruimen of te verbeteren. Dit kan aan de orde komen bij de concrete plannen van aanpak per park. Daarbij geldt dat ook naar betere alternatieven dan afbraak gekeken moet worden.

Vrijkomende tuinen (door natuurlijk verloop) kunnen worden gesplitst en/of ingezet voor meerdere gebruikers (op organische wijze). Afhankelijk van vraag uit de buurt, het gebied in de *directe omgeving* van een tuinpark, is toetreding door andere partijen dan tuinders op een wachtlijst mogelijk. Dit vergt uitwerking en aanpassing in de aanbod-, wachtlijst- en administratieve systemen.

Samenwerking met maatschappelijke (buurt)organisaties

Volkstuinparken zijn een belangrijke voorziening voor omringende buurten en wijken. Om deze rol te versterken wordt, met ondersteuning vanuit de programmaorganisatie Vernieuwing Volkstuinparken en in ieder geval in samenspraak met het betrokken stadsdeel, samenwerking gezocht met maatschappelijke organisaties uit de omgeving. Dat kan gaan om scholen of zorginstellingen, maar ook aanbieders van yoga of andere voorzieningen. Hierbij geldt weer: aansluiten bij wat kan en wat leeft als wensen/vragen in de buurt. Om dit mogelijk te maken werken volkstuinparken nauw samen met contactpersonen uit de verschillende stadsdelen (gebiedsteams). Samen kunnen ze op zoek naar het maken van een match tussen vraag en aanbod in buurtvoorzieningen – en ook hier zal de programmaorganisatie ondersteuning bieden indien gewenst.

(Commerciële) exploitatie accommodaties en ondersteunende horeca wordt onder voorwaarden mogelijk

Zaalverhuur aan instellingen en experimenteren met commerciële exploitatie ten behoeve van de maatschappelijke functie en beleidsdoelstelling wordt mogelijk gemaakt. Hierbij dient bepaald te worden welke voorwaarden en kaders hiervoor gelden. Gemeente en volkstuinparken werken samen de voorwaarden uit. Voorstel is om een aantal pilots te starten op volkstuinparken die hier belangstelling voor hebben. De meeropbrengsten uit de exploitatie kunnen aangewend worden voor het beheer en onderhoud en activiteiten op de volkstuinparken, conform de uitgangspunten die gezamenlijk zijn opgesteld.

Eisen en voorwaarden aan commerciële exploitatie dienen verder te worden uitgewerkt. Zo zal stand-alone horeca niet mogelijk en niet wenselijk zijn. Ook gelden er specifieke eisen voor bijvoorbeeld voorzieningen als kinderopvang.

Biodiversiteit

Meer variatie en diversiteit

De biodiversiteit van de volkstuinparken en hun natuurwaarden zijn uitermate belangrijk. De volkstuinparken willen deze natuurwaarden voor de toekomst veiligstellen, versterken en voor meer bezoekers meer zichtbaar maken. Dit betekent meer variatie en diversiteit, geen uniformiteit, maar volkstuinparken met een eigen karakter.

Ecologisch tuinieren als norm

Ecologisch tuinieren is de norm, óók voor de volkstuinparken, waaronder nutstuinen, waar dit nu nog niet zo is. Het gebruik van gif en kunstmest wordt gaandeweg onmogelijk gemaakt. Volkstuinparken streven daarbij naar extra stippen op het lieveheersbeestje van het keurmerk Natuurlijk Tuinieren.

Samenwerkingsafspraken en plannen van aanpak per volkstuinpark

Samenwerkingsafspraken per type park

De gezamenlijke uitgangspunten vormen de basis van de samenwerkingsafspraken per type park (verblijfstuinen, dagrecreatie parken en nutstuinen). Het gaat hierbij om uitgangspunten, randvoorwaarden, ambitieniveau, keuzemenu, evaluatie en monitoring. Deze samenwerkingsafspraken worden gemaakt op hoofdlijnen tussen de gemeente en de volkstuinparken. Al het werk op de parken is vrijwilligerswerk.

Jaarlijkse evaluatie op hoofdlijnen

De samenwerking wordt jaarlijks op hoofdlijnen geëvalueerd. Hierbij gaat het zowel om de uitvoering van de samenwerkingsafspraken per type tuinpark, als om de samenwerking tussen de gemeente en volkstuinparken in algemene zin. Voor de volkstuinparken komt één aanspreekpunt binnen de gemeente (komende periode is dat de programmamanager vernieuwing volkstuinparken).

Gezamenlijke uitgangspunten als basis voor plannen van aanpak

De volkstuinverenigingen ontwikkelen op basis van de samenwerkingsafspraken voor ieder volkstuinpark een plan op maat. Daarbij komen de thema's zoals genoemd in dit kader van uitgangspunten in ieder geval terug:

- vergroten publieke toegankelijkheid;
- verbreden van aanbod van functies en activiteiten;
- meer divers gebruik;
- samenwerking met buurtorganisaties etc.

Het plan van aanpak zoals dat bestaat voor de Tuinen van Westerpark kan als referentie dienen.

Plannen kunnen in een jaar gereed zijn. Daar waar een volkstuinpark langer nodig heeft kan het in twee jaar.

Plannen van aanpak van onderop

De ambitie de gemeente om meer te doen voor meer Amsterdammers moet passen in het verenigingsleven en haar lange geschiedenis. Draagvlak en enthousiasme bij de tuinders zijn daarbij belangrijk. De plannen van aanpak die gemaakt worden per park starten daarom van onderop, aansluitend bij initiatieven die tuinders willen en kunnen nemen, de partners die ze daarbij vinden en activiteiten die al lopen.

Inspiratie en ondersteuning

Om de beweging naar 'meer te doen (in het groen) voor meer Amsterdammers' is ondersteuning en inspiratie nodig. De vrijwilligers van de verenigingen zullen dit niet alleen kunnen trekken.

De gemeente gaat ondersteuning bieden via het programmateam en met verenigingen afstemmen waar behoefte aan is. In ieder geval komen er contactpersonen per stadsdeel om o.a. de matching met buurtorganisaties te ondersteunen.

Daarnaast kan bijvoorbeeld gezamenlijk een jaarlijks (wandel)evenement georganiseerd worden, waar alle volkstuinparken activiteiten organiseren en bezoekers kennis kunnen maken met de mogelijkheden. Bij de nutstuinparken is ook aangegeven dat inspiratie en uitwisselen ervaringen onderling zeer gewenst zijn. De gemeente wil kijken hoe en of het nodig is daarbij te ondersteunen.

Voortgang per park

Samen met de gemeente wordt gekeken naar een beperkte maar passende set indicatoren die de voortgang per park inzichtelijk maken. Ook wordt samen met de gemeente en de volkstuinparken nog uitgewerkt wie en hoe de voortgang per park wordt gevolgd.

Huurprijzen, beheerbudget, onderhoudskosten etc.

Beheer en onderhoud blijven bij de volkstuinparken. De volkstuinparken blijven verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de publiek toegankelijke delen. Daarmee komt er geen scheiding tussen openbare en niet openbare delen op de volkstuinparken. De volkstuinparken blijven dus voor 100% verhuurd aan de vereniging.

Huurprijzen voor privé tuinen gaan omhoog

Omdat er (wel indexering) maar al geruime tijd geen aanpassing van de huurprijzen had plaatsgevonden (terwijl andere gemeentelijke huurtarieven wel zijn verhoogd), wil de gemeente nieuwe huurprijzen vaststellen en ook de verschillen in huurprijzen opheffen die in de loop van de tijd zijn ontstaan tussen de tuinparken. De eerder aangegeven huurprijs van 2,25 euro/m² voor de volkstuinparken heeft tot veel zorgen geleid. De gemeente heeft hiervan goed kennis genomen en stelt, gezien de door volkstuinders opgestelde en door vele tuinders en betrokkenen ondergetekende petitie (ruim 29.000 in totaal) waarin staat vermeld 'dat volkstuinders best wat

meer willen betalen, maar dat deze huurverhoging buitenproportioneel is' (...), 'en verzoeken..., een redelijk en billijke huurverhoging geleidelijk door te voeren, zodat tuinders hun tuin kunnen blijven behouden', een nieuwe een redelijke huurverhoging voor.

De gemeente stelt de volgende huurprijzen voor de privétuinen (tuinen, die individuele tuinders huren):

0,30 euro/m² bedragen voor de nutstuinparken,

0,80 euro/m² voor de dagtuinparken

0,95 euro/m² voor de verblijfstuinparken

De gemeente gaat ervanuit dat deze huurprijzen redelijk en betaalbaar zijn. Daar waar dat niet het geval blijkt, zal er tussen de gemeente en de besturen van de verenigingen een overleg plaatsvinden om te bezien wat een mogelijke oplossing kan zijn, bijvoorbeeld het gebruik van de stadspas met een groen stip.

Indien binnen de verblijfstuinen een deel wordt omgezet naar nutstuinen of gemeenschappelijke tuinen wordt opnieuw gekeken naar de totale huurprijs. De te hanteren formule hiervoor wordt in een volgende fase verder uitgewerkt.

Geen huurverhoging publiektoegankelijke delen

De publiek toegankelijke delen van de volkstuinparken blijven op dezelfde huurprijs.

Omdat de gemeente de (huidige) kleine verschillen in huurprijzen niet in stand wil laten, zal voor deze delen dan een gemiddelde, huidige, huurprijs gaan gelden. Dit gaat er dan als volgt uitzien:

0,30 euro/m² voor de nutstuinparken (gehele park),

0,47 euro/m² voor de publiek toegankelijke delen van de dagtuinparken

0,47 euro/m² voor de publiek toegankelijke delen van de verblijfstuinparken.

De huurverhoging voor de privé delen gaat in stappen (5 jaar) en de huurprijs voor de publiektoegankelijke delen geldt vanaf 1-1-2022. Jaarlijkse indexering van de huurprijzen vindt plaats volgens de CPI-index met prijspeil 1-1-2022.

Contracttermijn

De contracttermijn van de huurovereenkomst (die nu vaak slechts enkele maanden is) gaat naar 10 jaar zodat tuinparken voor lange tijd rust en zekerheid krijgen. Daarna wordt het contract steeds met 10 jaar verlengd, tenzij er dwingende redenen zijn om naar een andere contracttermijn over te gaan.

In de huurovereenkomst wordt voor huurder en verhuurder een ruime opzegtermijn van 2 jaar opgenomen. Indien een van de partijen de huurovereenkomst wil beëindigen, dan moet minimaal 2 jaar voor het einde van de huurtermijn van 10 jaar schriftelijk worden opgezegd. Deze opzegging dient hierdoor uiterlijk in het zevende huurjaar te worden verzonden. Wordt dit in de eerste termijn niet opgezegd, dan wordt de huurtermijn met nogmaals 10 jaar verlengd. Na deze tweede termijn loopt de overeenkomst van rechtswege door en blijft de opzegtermijn uiteraard 2 jaar.

Meeropbrengsten huur en huidige onderhoudsbijdragen terug naar de parken op eerlijke en transparante wijze

De meeropbrengsten van de huurverhoging worden beschikbaar gesteld voor het beheer en onderhoud van de volkstuinparken. Daaraan worden de huidige onderhoudsbijdragen die enkele parken ontvangen vanuit gemeentelijk vastgoed aan toegevoegd.

NB Over het deel de onderhoudskosten waar nog geen overeenstemming over is wordt geprobeerd cq is de inzet de komende twee weken (de termijn van de ledenraadpleging) tot een mogelijke oplossing te komen'.

De buiten de huurcontracten bestaande afspraken tussen individuele volkstuinparken en stadsdelen ten aanzien van onderhoudsbijdragen voor beheer en onderhoud vallen buiten deze middelen.

De wijze van beschikbaarstelling van de meerinkomsten van de huurverhoging en de daaraan toegevoegde onderhoudsgelden wordt op zo kort mogelijke termijn verder uitgewerkt. Belangrijk is dat de meeropbrengsten en de huidige onderhoudsbijdragen gekoppeld blijven aan de volkstuinparken en terugvloeiën naar de tuinparken.

Deze gelden dienen op eerlijke en transparante wijze verdeeld en verantwoord te worden tussen de volkstuinparken. De volkstuinverenigingen nemen zelf de onderlinge verdeling van deze gelden ter hand, op basis van jaarlijkse beheer en onderhoudsplannen alsmede meerjarenonderhoudsplannen. De gezamenlijke uitgangspunten voor de verdere ontwikkeling van de volkstuinparken van gemeente en volkstuinparken vormen daarbij het kader. De bond van volkstuinders en de zelfstandige volkstuinverenigingen komen samen tot een voorstel voor een organisatievorm hierin en leggen dit voor aan de gemeente. Leidend is een verdeling naar maatregelen waar de noodzaak het hoogst is en de meerwaarde voor tuinders en bezoekers het grootst is.

Omdat het beheer en onderhoud bij de volkstuinverenigingen ligt, is het belangrijk dat er zekerheid is over de jaarlijkse bijdragen voor het uitvoeren van deze taken. Daarom vindt de gemeente het – bij wijze van uitzondering – verantwoord en belangrijk om de extra inkomsten vanuit de huur te oormerken voor beheer en onderhoud van de tuinparken, in plaats van deze op te nemen in de 'grote pot' van gemeentelijke huurinkomsten.

Stedelijke groeninvesteringen voor vernieuwingsplannen

Om de vernieuwing wat betreft inrichting, verhoging natuurwaarden en publieke toegankelijkheid mogelijk te kunnen maken heeft de gemeente gelden voor stedelijke groeninvesteringen (via het Strategisch Huisvestingsplan Bovenwijken Groen). Hierbij geldt dat volkstuinparken zelf plannen van aanpak opstellen en deze door de gemeente ingebracht worden voor financiering.

Volkstuinparken en gemeente maken in overleg ramingen van de noodzakelijke ingrepen. Er is geen garantie vooraf dat de middelen worden toegekend aan de ingediende plannen, omdat de raad steeds een jaarlijks budget moet vaststellen en het college een keuze moet maken uit een grote lijst van aanvragen. Verbetering van de volkstuinparken is opgenomen als één van de doelstellingen waar projecten op geselecteerd worden. Mochten de plannen niet gehonoreerd

worden, wordt opnieuw gekeken naar de ambities en deze eventueel bijgesteld. Bij de toekenning van de middelen wordt advies gevraagd van de tuinparken.

Riolering

Tuinparken die geen eigen riolering hebben en nu nog vuilwater lozen op het oppervlaktewater moeten maatregelen nemen om te voldoen aan de wettelijke eisen op dit gebied. Gemeente en tuinparken willen graag voorkomen dat er dure investeringen worden gedaan die weinig flexibel zijn en vele maanden per jaar niet gebruikt worden. Daarom is het belangrijk naar alle mogelijke oplossingen te kijken en goed uit te zoeken wat de verantwoordelijkheden van de gemeente (als verhuurder) en de verenigingen (als huurder) en de individuele tuinders (als gebruikers) zijn. Op basis van de uitkomsten wordt een meest gewenste oplossing bepaald (deze kan mogelijk per tuinpark verschillen). Ook moet dan gekeken worden naar de financiering van deze oplossingen, waarbij de mogelijkheid van het rioleringsfonds wordt betrokken.

Verdere uitwerking gezamenlijke uitgangspunten

Bovenstaand betreft de uitgangspunten op hoofdlijnen. De komende maanden zullen deze punten verder uitgewerkt moeten worden tussen de gemeente en de volkstuinparken. Dit betreft in ieder geval de volgende punten:

- De samenwerkingsafspraken per type volkstuinpark
- Het format voor de plannen van aanpak per volkstuinpark en de bijbehorende indicatoren voor de monitoring
- Eisen en kaders ten behoeve van exploitatie van voorzieningen aan anderen dan de volkstuinverenigingen
- Organisatie vorm beheer en onderhoudsorganisatie (samenwerking zelfstandige tuinparken en bond van volkstuinders)
- Veiligheidsmaatregelen (inbraak- en vandalismpreventie)
- Gezamenlijke punten van jaarlijkse evaluatie samenwerking
- Vuilwateropgave en riolering
- Gezamenlijke communicatie activiteiten
- Concrete ondersteuning van gemeente

Volkstuinverenigingen en gemeente spreken af dat zodra de gezamenlijke uitgangspunten zijn vastgesteld door de gemeenteraad, ze samen opnieuw aan tafel te gaan om de verdere fasen van concrete uitwerking samen vorm te geven.